

sche begrippen. Wij waren bijvoorbeeld van mening dat we leerlingen in de eerste startmodule van 4 vwo nog niet moesten opzadelen met Pareto, welvaartseffecten of de 'plussen en minnen van de markt als coördinatiemechanisme'. Met deze punten van kritiek konden we op dat moment gewoon niet veel en het heeft uiteindelijk geleid tot het beëindigen van de samenwerking tussen beide partijen. Wat duidelijk is geworden gedurende de rit, is dat het nieuwe examenprogramma op een flink aantal vakinhoudelijke punten is vernieuwd. De zoektocht naar een evenwicht tussen vakinhoud en aanpak is een interessante. Zo ook het inpassen van het producenten- en consumentensurplus en het zichtbaar maken van van deze concepten in goede contexten. De schrijvers van het lesmateriaal putten uit vele onderzoeken die op internet en wetenschappelijke uitgaven zijn beschreven. Zo leverde het onderzoek van TNO naar de welvaartseffecten van het downloaden van muziek, films en games, in de schrijfgroep een aardige discussies op.

Discussies, gevoed door bovenstaand TNO-onderzoek, zijn nodig om leerlingen uit te dagen het consumenten- en producentensurplus als analytisch instrument betekenisvol te leren gebruiken.. Hoewel je van mening kunt zijn dat het gebruik van consumenten- en producentensurplus om welvaartseffecten te analyseren 'fout of onvolledig' is, werken economen bij gerenommeerde instituten nu eenmaal met dit instrumentarium. Op alle economische faculteiten in Nederland, maar ook daarbuiten, wordt dit instrumentarium gebruikt (zie bijvoorbeeld de literatuurlijsten op de economische faculteiten). In de pilot introduceren wij dit instrumentarium en vwo-leerlingen zijn heel goed in staat om deze analyse, onder restricties, uit te voeren. Dit alles overziende, zullen wij de toekomstige economiestudenten een realistisch en genuanceerd beeld moeten schetsen van wat men enerzijds op een universiteit geacht wordt te bestuderen en anderzijds waar economen in hun latere carrière mee kunnen worden geconfronteerd. In dit artikel hebben wij getracht een genuanceerd beeld te schetsen van de organisatie van deze pilot en het consumenten- en producentensurplus als

analytisch instrument kort toegelicht. Dit instrument past in het nieuwe examenprogramma. Een programma dat wij in opdracht van het ministerie beproeven, dat wij als kader hebben meegereguleerd en dat op hoofdlijnen niet ter discussie staat. Die discussie hebben we de afgelopen jaren gevoerd en op een gegeven moment moeten we verder. Wat duidelijk wordt, is dat er een flink aantal nieuwe onderwerpen in dit programma staat dat aandacht behoeft en waar straks de nascholing ook op gericht is. Voor docenten die hart voor het vak hebben en plezier hebben in het creëren van eigen lesmateriaal stellen wij vanaf mei/juni onze elektronische leeromgeving open.

Wij benadrukken nogmaals dat dit materiaal geen complete 'lesmethode' is en zeker niet de pretentie heeft te concurreren met de volwaardige, professio-

nele lesmethodes. Gebruik het straks naast uw eigen methode. Probeer eens een PGO-opdracht van het Buck Institute, of de module over speltheorie, of een klaslokaalexperiment. U bent welkom om te grasduinen in onze elektronische leeromgeving, wij hebben niets te verbergen. Het enige wat u hoeft te doen, is een mail sturen naar m.bijkerk@slo.nl of e.welp@slo.nl. U ontvangt dan een userID en een inlogcode. Wij zijn wel geïnteresseerd in al uw verbeteringen, aanvullingen of opmerkingen van andere aard. Opmerkingen die hopelijk verder gaan dan punten en komma's, maar anderzijds niet het gehele programma ter discussie stellen.

¹ *Respectievelijk teamleider van het schrijfteam vwo in de pilot, teamleider havo in de pilot, projectleider SLO.*

² *Bron: <http://www.tno.nl>*

Lerarenregister meer dan een vloek

Er was eens ...een lerarenregister. Een register waar de minister van Onderwijs voorstander van is. Omdat iedereen in het onderwijs al zoveel onzinnigs van ministers heeft moeten doen, zal dat register wel weer iets zijn waar wij als leraren niets mee kunnen. Het is een vloek.

Door Joyce Dost

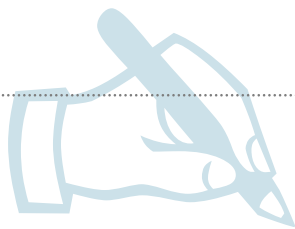
Maar zoals het een goed sprookje betaamt zit er achter iedere vloek iets prachtigs. Je moet alleen even door de zure appel heen bijten of beter de vieze slijmlaag overwinnen om te ontdekken dat achter die lelijke kikker een prachtige prins schuil gaat. De moraal van dit verhaal, kijk verder dan het register en zie de mogelijkheden.

In het vorige nummer van dit blad stond het artikel 'Lerarenregister: vloek of zegen?' Henk Klok opent met de kreet "Ook leraren lijken er aan te moeten geloven: er moet een lerarenregister komen!"

Hier heeft Henk Klok het niet bij het rechte eind. Op dit moment wordt door verschillende beroepsverenigingen on-

derzocht of er voldoende draagvlak is voor een lerarenregister. Misschien heeft minister Plasterk, met zijn brief aan de Tweede Kamer afgelopen december, door de zin "Inmiddels wordt voor na genoeg alle vakken in het voortgezet onderwijs gewerkt aan het inrichten van een register", de indruk gewekt dat het hier om een verplichting gaat. Maar verderop in de brief staat duidelijk dat het initiatief van de beroepsgroep moet komen. We mogen heel gelukkig zijn dat 'onze' onderwijsminister enthousiast op dit initiatief reageert en een budget ter beschikking stelt om dit experiment uit te voeren.

Met het experiment 'lerarenregister' proberen wij net als onze collega's bij o.a. lichamelijke opvoeding, wiskunde en levende talen een proefregister op te zetten. Dus niet eindeloos praten, maar gewoon doen. Op deze manier willen we ontdekken hoe een lerarenregister eruit moet zien, aan welke voorwaarden een leraar die in het register ingeschreven wordt moet voldoen en hoe je ervoor kan zorgen dat het register een werkzaam systeem is. Wij hopen dat de leraren die zich als eerste registreren, meediscussiëren over de

haalbaarheid en eisen waaraan een dergelijk register moet voldoen. En blijkt het niet haalbaar, dan sluiten we het boek, en moeten we tot de conclusie komen dat de leraren economie nog niet aan een lerarenregister toe zijn. Bevoegd, bekwaam of registerleraar Een van de redenen om het lerarenregister in te voeren is de wet Bio. Volgens deze wet is het niet meer strikt noodzakelijk om bevoegd te zijn, wel om bekwaam te zijn. Om die bekwaamheid aan te tonen is het bevoegd gezag (lees het management) per 1 augustus 2007 wettelijk verplicht per docent een bekwaamheidsdossier te hebben. Veel managers zijn hier al mee bezig en storten 'de zeven SBL competenties' over hun personeel uit. Maar het bevoegd gezag (management) heeft meerdere belangen dan alleen het aanstellen van bekwaam personeel. Het moet ook rekening houden met budgetten, 1040-uren normen etc. Een groep die bij uitstek geschikt is om de bekwaamheden van leraren te bepalen zijn wij, de leraren zelf. Leraren bepalen de bekwaamheden van leraren! Met behulp van onze eisen die zijn vastgelegd in de beroepsstandaarden (bevoegdheid als startpunt) kunnen wij de minimale bekwaamheden van leraren vastleggen. Dit vastleggen kan door middel van een register; dat geeft een garantie naar de buitenwereld, en kan inspireren tot kwaliteit. Hiermee kunnen wij als beroepsgroep tegenwicht bieden aan de veel sterkere lobby van het management. En mogelijk gaan zij wel gebruik maken van onze tools voor kwaliteit van onderwijs.

PROFESSIONALISERING

Zomaar twee voorbeelden. Een docent economie wil graag naar een gebruikersdag van zijn methode. Hij vraagt of hij die dag vrijgeroosterd kan worden. Helaas, dat vind de school te ingewikkeld; als hij zelf vervanging vindt, mag hij gaan. Een zelfde soort voorbeeld van een andere school en een andere docent. Zij wil graag naar de Vecon-studiedag komen. Het is toetsweek op school maar er is een tekort aan surveillanten dus zij krijgt geen toestemming. Ik hoop maar dat het hier om twee incidenten gaat en dat dit geen representatieve voorbeelden zijn voor het hele onderwijs. Maar ik ben bang dat dit geen losse gevallen zijn. Het wordt toch tijd dat wij zelf aan onze

leidinggeevenden, de politiek en de media laten zien dat we willen professionaliseren, dat we ons best doen, maar dat we voldoende ruimte willen krijgen. En het is nu eenmaal zo dat kleine stapjes het beste helpen, dat weet iedere leraar. Wanneer een lerarenregister een geaccepteerd gereedschap is, heb je als docent ook handvatten om aan te geven dat het noodzakelijk is deze scholing c.q. ontwikkelingsactiviteiten te volgen.

DE MEDIA

In de vorige paragraaf haalde in het al kort 'de media' aan. De media hebben het steeds meer voor het zeggen in Nederland. Door het grote aantal nieuwsmogelijkheden knokken de media om aandacht. Ze doen hun best om alles zo belangrijk mogelijk te maken. Alles wat zij opblazen wordt al snel als waarheid aangenomen. Leraren zijn niet sterk vertegenwoordigd in vakbond of beroepsvereniging. In tegenstelling tot het management. Daarom heb je een tool nodig waarmee we ons groot kunnen maken in de media. Liefst op een positieve manier. Het lerarenregister kan zo'n tool zijn. Met het lerarenregister geven wij als beroepsgroep aan dat, als je voor de klas wilt staan, je minimaal je bevoegdheid moet hebben. Maar de bevoegdheid is pas het startpunt, vanuit daar moet je je ontwikkelen. Deze ontwikkeling zie je terug in de beroepsstandaarden en de registratievoorwaarden voor het register. Leraren geregistreerd in het beroepsregister voldoen dus aan een bekwaamheidsseis die boven de bevoegdheid ligt.

Als veel leraren zich betrokken voelen bij het lerarenregister kunnen wij communiceren dat niet iedereen zomaar voor de klas gezet kan worden, maar dat er wel degelijk beroepsstandaarden zijn waaraan je moet voldoen.

VERDER KIJKEN DAN DE VLOEK

Vind je het ook belangrijk om verder te kijken dan de vloek? Doe mee met het experiment 'lerarenregister voor leraren in de economische vakken'. Ervaar zelf wat de mogelijkheden van het lerarenregister zijn. Wij hebben uw hulp nodig. Ervaren of startend, werkend in het VMBO, HAVO, VWO of MBO, alle leraren in de economische vakken. Denk, lees en praat met ons mee. Geef je op via www.lerarenregister.nl.

Wat doet de VECON eigenlijk?

De VECON is dé vereniging van leraren in de economisch/maatschappelijke vakken. Voor docenten in de economische vakken in het VMBO en HAVO/VWO organiseert de VECON direct na de (centrale) examens examenbesprekingen. Doel van deze besprekingen is: uitwisselen van informatie en standpunten innemen met betrekking tot correctie. Bevindingen worden doorgevoerd aan de CEVO.

De VECON participeert in veel vormen van overleg. Ze is vertegenwoordigd in het platform van vakinhoudelijke verenigingen en overlegt frequent met SLO, CITO, nascholingsinstellingen en het hoger onderwijs.

Tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering discussiëren collega's met het Algemeen Bestuur over het beleid van de Vereniging.

Jaarlijks organiseert de VECON (in samenwerking met het Centrum voor Didactiek van de Universiteit van Antwerpen) een Economisch-Didactische Dag (EDD).

Ook op internet is de VECON te vinden.

Surf voor meer informatie naar www.vecon.nl.

In samenwerking met anderen worden regelmatig studiedagen georganiseerd.